

การรณรงค์หาเสียงด้วยโซเชียลมีเดีย

ผศ.สุพล พรหมมาพันธุ์

คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

ลงตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ปีที่ 15 ฉบับที่ 5304 วันพฤหัสบดีที่ 12 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 หน้า 4

ข่าวล่าสุดเมื่อวันศุกร์ที่ 6 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้แถลงรายละเอียดเกี่ยวกับการยุบสภาที่ทำเนียบรัฐบาล โดยได้ทูลเกล้าฯ ถวายร่างพระราชกฤษฎีกา (พ.ร.ฎ) ยุบสภาไปแล้วตั้งแต่วันที่ 2 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 ทั้งนี้ เพื่อให้สถานการณ์ของบ้านเมืองสามารถเดินหน้าต่อไปได้ ก่อนที่จะเดินทางไปประชุมอาเซียนที่ประเทศอินโดนีเซีย นั้นเป็นสัญญาณว่า ปีกองในการรณรงค์หาเสียงเพื่อการเลือกตั้งได้เริ่มตั้งขึ้นแล้ว เท่าที่ผ่านมามีการหาเสียงมีกลยุทธ์มากมายที่ผู้หาเสียงพยายามใช้เพื่อปูทางไปสู่การเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่เคยเห็นมีตั้งแต่การประทับชื่อของผู้หาเสียงลงบนเสื้อ จานกินข้าว ชันน้ำ รถขนน้ำบริการตามหมู่บ้าน หรือแม้กระทั่งพวงหรีดในงานศพต่างๆ ในต่างจังหวัดผู้ที่จะเข้ามาเป็น ส.ส. ได้นั้นต้องเข้าถึงประชาชนจริงๆ ไม่ว่าจะเป็นงานบวช งานแต่งงาน งานทำบุญขึ้นบ้านใหม่ งานศพ บุคคลเหล่านี้ต้องไปเข้าร่วม หรือให้ผู้แทนไปเข้าร่วมตามแต่กรณี เพราะนั่นหมายถึง **วิธีการที่จะเข้าไปนั่งอยู่ในหัวใจของประชาชน** ส่วนในการรณรงค์หาเสียงนั้น หลายคนเป็นห่วงว่า ในช่วงที่มีประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาเลือกตั้ง อาจมีคนบางกลุ่มใช้โซเชียลมีเดียในการหาเสียง เกี่ยวกับเรื่องนี้ นายสมชัย จังประเสริฐ กรรมการเลือกตั้ง (กกต.) ด้านสืบสวนกล่าวว่า กฎหมายไม่ได้ห้ามการหาเสียงทางอินเทอร์เน็ตหรือโซเชียลมีเดีย แต่ห้ามเฉพาะการหาเสียงผ่านโทรศัพท์ วิดีโอ ป้าย แผ่นพับสิ่งพิมพ์ ส่วนกรณีการหาเสียงผ่านสถานีวิทยุชุมชน หรือสถานีวิทยุเถื่อน จะเข้าข่ายผิดหรือไม่ นายสมชัยกล่าวว่า เรื่องนี้เป็นสิ่งที่จะต้องมีการสืบสวน เพราะเป็นเรื่องที่ตรวจสอบยาก อาจมีการกลั่นแกล้งจากฝ่ายตรงข้าม เพื่อให้มีการยุบพรรค หากสืบสวนได้ว่า พรรคไม่มีส่วนเกี่ยวข้องก็ถือว่าไม่มีความผิด (สยามรัฐ : 2554)

ต้นตำหรับในการใช้โซเชียลมีเดียจนประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืนยวดนั้น ต้องยกนิ้วให้ นายบารัก โอบามา เพราะเขาได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มคนที่ใช้โซเชียลมีเดียจนได้เป็นประธานาธิบดีมาแล้ว ปัจจุบัน ประธานาธิบดีบารัก โอบามา มีคนติดตามเขาในเฟซบุ๊กทั้งหมด 19 ล้านคน ในทวิตเตอร์ 7.5 ล้านคน ซึ่งน้อยกว่า เลดี้ กาก้า ที่มีคนติดตาม 9.5 ล้านคน และในช่วงวันที่ 20 เมษายน พ.ศ. 2554 ที่ผ่านมานายบารัก โอบามา ได้เดินทางไปยังสำนักงานใหญ่ของเฟซบุ๊ก ที่ซิลิคอน วาลเลย์ แคลิฟอร์เนีย พร้อมมีการถ่ายทอดสดทางออนไลน์ และนายบารัก โอบามาจะคอยตอบคำถามของผู้ที่เข้ามาใช้เฟซบุ๊กส่วนหนึ่งจากทั้งหมด 500 ล้านคนทั่วโลก (www.komchadluek.net) ส่วนสาเหตุใหญ่ที่ทำให้คนทั่วโลกหลังไหลเข้ามาใช้โซเชียลมีเดีย เพราะเหตุผล 4 ประการคือ :

1. **เป็นโอกาสที่ดี** หมายถึงเว็บไซต์โซเชียลมีเดีย หรือโซเชียลเน็ตเวิร์กเป็นช่องทางของโอกาสที่ดีมาก สำหรับการทำกิจกรรมในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง, การช่วยเหลือคนยากจน, การขอรับบริจาค, การประสพภาวะภัยพิบัติจากธรรมชาติ, การอนุรักษ์โลกและสิ่งแวดล้อม, การแสวงหางาน, หรือแม้กระทั่งการแจ้งเกิดในลักษณะต่างๆ เช่น นักร้องสาววัย ปี 16 ชื่อ Charice Pempengco ก็โด่งดังมาจากการโพสคลิปวิดีโอลงในเว็บยูทูบ ซึ่งเป็นหนึ่งในเว็บประเภทโซเชียลมีเดียที่ได้รับความนิยมมากที่สุดอีกเว็บหนึ่ง Charice Pempengco เป็นเด็กสาวจากฟิลิปปินซึ่งได้รับการยอมรับจากนักร้องระดับโลกให้ขึ้นร่วมแสดงในเวทีเดียวกัน และกลายเป็นนักร้องที่โด่งดังระดับโลกและดังที่สุดในเอเชียอีกคนหนึ่งด้วยเช่นกัน

2. **ได้รู้จักเพื่อนใหม่** ในเว็บไซต์โซเชียลมีเดีย เป็นแหล่งที่มีโอกาสได้เพื่อนใหม่ๆ บนโลกออนไลน์ที่ดีมาก คุณสามารถมีเพื่อนเป็นถึงประธานาธิบดีอย่างนายบารัก โอบามา คุณสามารถมีเพื่อนเป็นนายกรัฐมนตรีอย่างนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้ ซึ่งในวิถีชีวิตของความเป็นจริง เป็นการยากมากที่จะมีโอกาสได้พบปะกับบุคคล

สำคัญเหล่านี้ นอกจากนั้นคุณยังสามารถใช้เครื่องมืออันชาญฉลาดที่เว็บมีบริการให้คุณค้นหาเพื่อนที่มีความสนใจเรื่องเดียวกัน ซึ่งสามารถเลือกเพศ อายุ จังหวัด เลือกให้แสดงรูปภาพด้วยก็ย่อมได้และสามารถสานสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในลำดับต่อไป มีผู้คนเป็นจำนวนมากที่เป็นเพื่อนกันทางออนไลน์ และพัฒนาไปสู่ความสัมพันธ์ที่ดีในชีวิตจริง จนกระทั่งได้แต่งงานและมีบุตรด้วยกัน มีคนเป็นจำนวนมากที่มีโอกาสได้พบเพื่อนเก่า ตั้งแต่สมัยเรียนมัธยมด้วยกัน ซึ่งได้ห่างเหินกันมารวม 20-30 ปี และไม่เคยมาคิดเอาไว้อีก่อนว่า จะได้เจอกัน (www.tukkaeit.com)

3. **เป็นประโยชน์ในการติดต่อสื่อสารและประหยัดเวลา** ในอินเทอร์เน็ตนั้นช่วยอำนวยความสะดวกในการติดต่อสื่อสารได้อย่างดีเยี่ยม เพราะในเว็บโซเชียลมีเดีย คุณสามารถโพสต์การติดต่อสื่อสารกันได้อย่างรวดเร็ว ด้วยเว็บที่มีปฏิสัมพันธ์โต้ตอบกับผู้ใช้ได้ในทันทีทันใด เช่น ถ้าคุณเดินทางไปท่องเที่ยวต่างจังหวัดคุณสามารถถ่ายรูปและโพสต์รูปลงในเว็บโซเชียลมีเดีย และบอกเล่าเรื่องราวความเป็นมาเป็นไปให้เพื่อนของคุณได้รับทราบอย่างรวดเร็วและประหยัดเวลา แต่พึงระวังการโพสต์ข้อความด้วย ไม่ควรโพสต์ข้อความที่เสี่ยงต่อการเกิดอันตรายจากโจร หรือมิจฉาชีพต่างๆ เช่น ตอนนี้อยู่บ้านคนเดียว พ่อแม่ไม่อยู่ เป็นต้น ในช่วงระยะที่เกิดเหตุการณ์ความวุ่นวายทางการเมือง และประสบภัยพิบัติน้ำท่วมที่ผ่านมา นักข่าว นักหนังสือพิมพ์ได้ใช้ประโยชน์จากโซเชียลมีเดีย รายงานข่าวได้อย่างละเอียดถี่ถ้วน ไม่แพ้ทางโทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ทีเดียว

4. **ใช้ประชาสัมพันธ์เว็บไซต์หรือธุรกิจฟรี** ถ้าคุณทำธุรกิจ และต้องการโฆษณาประชาสัมพันธ์เว็บ คุณสามารถสร้างเนื้อหาของธุรกิจขึ้นมาบนเว็บไซต์ พร้อมจัดหาหรือถ่ายภาพสวยๆ มาจัดทำเป็นแคตาล็อกสินค้า และทำการออกแบบโลโก้ หลังจากนั้นคุณก็สามารถนำไปประชาสัมพันธ์ในเว็บของเพื่อนคุณ โดยพิมพ์ที่อยู่ URL ของเว็บลงไป ซึ่งเพื่อนของคุณสามารถคลิกได้ ประเทศไทยยังคงให้อิสระเสรีภาพตรงนี้ แต่ในประเทศจีน เว็บโซเชียลมีเดียที่มีการโฆษณา เมื่อพิมพ์ URL ลงไป ไม่สามารถคลิกได้ เช่น MySpace.com อาจเป็นเพราะการถูกบล็อกเอาไว้ หรือโพสต์ประชาสัมพันธ์หัวข้อที่มีความสัมพันธ์ในกลุ่มของเพื่อนที่มีความสนใจในเรื่องเดียวกัน นอกจากนั้นคุณยังอาจใช้วิธีอื่นๆ เช่น การสมัครเป็นสมาชิกของเว็บไซต์ที่ให้โฆษณาประชาสัมพันธ์ฟรี ในกรณีของการรณรงค์หาเสียง อาจใช้การประชาสัมพันธ์ในลักษณะนี้ นักการเมืองอาจเลือกกลุ่มเป้าหมายของเพื่อนที่มีความสนใจทางการเมือง และระบอบประชาธิปไตย หรืออาจโพสต์ นโยบายของพรรค หรือของตนเองลงไปตามหน้าเพจของเพื่อน

การใช้สื่อโซเชียลมีเดียในการรณรงค์หาเสียง ไม่ว่าจะเป็นเฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ ยูทูบ นับว่าเป็นกลยุทธ์ไม่ตายอีกชนิดหนึ่ง ที่หลายพรรคการเมืองกระโดดลงมาเล่นเกมนี้นกันอย่างเต็มตัว เพื่อช่วงชิงพื้นที่ออนไลน์ให้ได้มากที่สุด เท่าที่ทราบมีการจัดอบรมให้ ส.ส. แต่ละคนหัดใช้สื่อโซเชียลมีเดียผ่านสมาร์ตโฟน แท็บเล็ต ที่สามารถรองรับการใช้งานโซเชียลมีเดียได้ ตลอดจนมีการสร้างหน้าเพจให้กับผู้บริหารและ ส.ส. ของพรรคแต่ละคนด้วย เพื่อเชื่อมโยงไปยังเครือข่ายภาคประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ซึ่งเป็นกลุ่มคนรุ่นใหม่ เพื่อประชาสัมพันธ์นโยบายของพรรค เพื่อคอย

ตอบปัญหาของประชาชน รับฟังข้อคิดเห็น และข้อร้องเรียนของประชาชน จากการสำรวจของ Nielsen Wire ในรอบปีที่ผ่านมาพบว่า โซเชียลมีเดียเน็ตเวิร์ก และบล็อกกินเวลา 25% ของคนออนไลน์ ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตทั่วโลกใช้เวลา 110,000,000,000 นาที บนเครือข่ายชุมชนโซเชียลมีเดียและเว็บไซต์บล็อก ตัวเลขการเข้าชมเว็บไซต์โซเชียลมีเดียโตขึ้นถึง 24 % ในรอบปีที่ผ่านมา ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตใช้เวลาบนเว็บไซต์โซเชียลมีเดียและบล็อกมากขึ้นถึง 66% เมื่อเทียบกับปีที่แล้ว เฟซบุ๊กเป็นโซเชียลมีเดียที่มีคนเข้าสูงสุด และเข้าถึงกลุ่มผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตทั่วโลกถึง 54% (www.ciosocial.com) นี่เป็นข้อมูลที่สะท้อนให้เห็นอย่างหนึ่งของสังคมโลก นักการเมืองอาจนำโซเชียลมีเดียไปประยุกต์ใช้ในการรณรงค์หาเสียงในโอกาสต่อไป.